

BIWO EGZEKITIF ENÈJI AK POLITIK ANVIWÒNMANTAL

PLAN AKSÈ LENGWISTIK

Lis Kontni

Biwo Sekretè a	3
Biwo Jesyon Zòn Kotyè	
Biwo Lwa Politik Anviwònmantal Massachusetts	
Biwo Asistans Teknik Massachusetts	
Depatman Sèvis Piblik yo	17

BIWO SEKRETÈ A
PLAN AKSÈ LENGWISTIK

BIWO DEKLARASYON MISION SEKRETARYA A

Biwo Egzekitif Enèji kak Politik Anviwònmantal ap chèche pwoteje, prezève ak amelyore resous anviwònman Commonwealth la pandan y ap asire yon avni ak anpil enèji pou rezidan eta a. Atravè jesyon espas ouvè, pwoteksyon resous anviwònman ak amelyorasyon enèji pwòp, EEA travay san pran souf pou fè Massachusetts yon bèl kote pou viv, travay ak fonde yon fanmi.

Biwo Jesyon Zòn Kotyè Massachusetts (Office of Coastal Zone Management, CZM) se pou balanse enpak aktivite imen ak pwoteksyon resous kotyè ak maren atravè planifikasyon, patisipasyon piblik, edikasyon, rechèch ak bon jesyon resous.

Lwa sou Règleman Anviwònman Massachusetts (MEPA) fè revizyon sou enpak anviwònman pwojè ki mande “Aksyon Ajans,” tankou pèmi, transfè tè, oswa asistans finansye atravè ajans leta ak sèten otorite minisipal. Entansyon pwosesis revizyon MEPA a se pou bay opòtinite enpòtan pou revizyon endis potansyèl anviwònmantal anvan ajans la poze aksyon sou pwojè a.

Biwo Asistans Teknik Massachusetts (OTA) se yon ajans ki pa regilasyon ki bay asistans teknik gratis ak konfidansyèl pou manifakti ak biznis Massachusetts sou rediksyon itilizasyon toksik, prevansyon polisyon ak konsèvasyon resous yo.

DEFINISYON

Moun ki gen kapasite limite (Limited English Proficiency, LEP) nan lang anglè: Moun ki pa pale anglè kòm lang prensipal yo epi ki gen yon kapasite limite pou li, pale, ekri oswa konprann anglè. Moun ki gen LEP yo enkli moun ki genyen moun ki soud ak mal pou tandè.

Aksè Lenguistik : pèmèt moun ki gen LEP yo aksede nan menm sèvis ak moun ki pale anglè.

Aksè Efikas : Asistans lengistik ki pèmèt yon kominikasyon egzat, alè e efikas san okenn frè pou moun ki gen LEP bezwen asistans pou elimine baryè kominikasyon, tankou entèpretasyon lang siy, lèt nan tan reyèl, oswa lòt fòm kominikasyon aksesib jan sa dwe ye selon Tit VI Lwa sou Dwa Sivil 1964, jan yo te amande; Seksyon 504 Lwa Reyabilitasyon 1973; Lwa 1975 sou Diskriminasyon Laj, Tit IX Amanman Edikasyon 1972; ak Seksyon 13 Amandman Lwa Federal pou Kontwòl Polisyon Dlo 1972 (kolektivman kòm “lwa federal antidiskriminasyon”). Aksè efikas vle di aksè ki pa retade anpil, restriksyon oswa enferyè an konparezon ak pwogram oswa aktivite yo bay moun ki gen kapasite anglè.

Dokiman Vital : Dokiman Vital yo se dokiman ki genyen enfòmasyon enpòtan sou pwogram ajans yo, aktivite yo, sèvis yo, ki gen ladan dwa elijiblite rezidan yo, ki disponib nan lang anglè ki ka refize moun ki pa pale anglè ak moun ki gen kapasite anglè limite aksè ekitab ak sans. Dokiman enpòtan yo ka gen ladan enfòmasyon ki enpòtan pou jwenn aksè nan pwogram oswa aktivite, epi yo enkli, men se pa sa sèlman: fòmilè konsantman ak plent, aplikasyon sou entènèt ak sou papye pou sèvis, fòmilè admisyon, notifikasyon ki gen rapò ak kalifikasyon sèvis yo, notifikasyon ki gen rapò ak rediksyon oswa eliminasyon sèvis yo, avi apèl, avi ki bay moun ki gen LEP sèvis lang gratis, dokiman lalwa egzije yo, ak notifikasyon konsènan disponiblite entèpretasyon lang ak asistans.

Popilasyon Jistis Anviwònmanal : Yon katye ki satisfè youn oswa plis nan kritè sa yo: (i) revni medyàn chak ane nan kay la pa depase 65% revni medyàn chak ane nan kay la; (ii) minorite yo reprezante 40% oswa plis nan popilasyon an; (iii) 25% oswa plis nan kay pa metrize lang anglè a; oswa (iv) minorite yo konstitye 25% oswa plis nan popilasyon an epi revni medyàn chak ane nan kay minisipalite kote distri a ye a pa depase 150% nan revni anyèl medyàn nan kay la ak nan eta a.

Tradiksyon : Pwosesis konvèti tèks ekriti soti nan yon lang sous an tèks ekri e ki tradwi nan yon lang sib, pi konplè e plis presi posib, pandan l toujou gen menm fòm, ton ak entansyon tèks la, epi pran an konsiderasyon diferans ki genyen nan kilti ak dyalèk.

Entèpretasyon : Aksyon pou koute, konprann, analize ak trete yon kominikasyon nan yon sèl lang (lang sous) epi ¹apresa rann li aloralman e fidèlman nan yon lòt lang pale (lang sib) pandan y ap kenbe menm siyifikasyon an. Pou moun ki gen sèten andikap ki afekte kominikasyon, sa ka

---

¹ Entèprete avèk presizyon ak yon fason ki konplè san w pa ajoute oswa retire siyifikasyon an.

gen ladan konprann, analize ak trete yon kominikasyon pale oswa siyen nan lang sous la e fidèlman transmèt enfòmasyon sa a nan yon lang sib ki gen tit oswa ki siyen pandan yo kenbe menm siyifikasyon sa a.

I. ENTWODIKSYON

Biwo Egzekitif Politik Enèjetik ak Anviwònmantral Massachusetts pran angajman pou amelyore aksè nan pwogram, aktivite ak sèvis li yo pou moun ki gen kapasite ki limite nan lang anglè. EEA te prepare Plan Aksè Lenguistik sa a (LAP oswa "plan") pou diminye baryè yo epi asire popilasyon LEP yo gen aksè enpòtan nan sèvis, pwogram ak aktivite. EEA pral revize epi mete ajou LAP sa a omwen chak dezan pou asire li kontinye reponn ak bezwen kominote a epi an konfòmite ak Dekrè Egzekitif 615.

II. OBJEKTIF

Objektif plan sa a se asire aksè ekitab e enpòtan nan tout sèvis, pwogram, aktivite ak materyèl EEA pou moun ki gen LEP san yo pa koute yo. EEA pran angajman pou l rann sèvis disponib pou moun ki gen LEP nan kad misyon li. EEA pral travay ak chak ajans li yo, yo chak ap devlope pwòp LAP yo, pou asire sekretarya respekte dekrè egzekitif 615, ki egzije LAP pou chak ajans.

Objektif LAP EEA a se pou (i) amelyore kalite ak aksè nan sèvis leta, pwogram, ak aktivite pou moun ki gen LEP; (ii) redwi diferans ak reta, si genyen, nan pwovizyon sèvis/pwogram leta bay moun ki elijib ki gen LEP; epi (iii) ogmante efikasite ajans ak satisfaksyon piblik la. Konfòmite ak LAP sa a pral ankouraje konfòmite ak lwa federal antidiskriminasyon (egzanp Tit VI Lwa sou Dwa Sivil 1964) ak konsèy kont diskriminasyon orijin nasyonal, Dekrè Egzekitif federal 13166, Lwa Eta a anti-diskriminasyon, Dekrè Egzekitif 526, ak Egzekitif. Lòd 615.

LAP sa a pral elimine baryè pou moun ki gen LEP epi pèmèt plis aksè a sèvis ki egziste deja. LAP a pral asire tout anplwaye yo resevwa edikasyon sou fason pou pi byen ede moun ki gen LEP jwenn aksè nan resous sa yo. EEA pral asire nenpòt nan sèvis ajans lan, pwogram, oswa aktivite ki disponib pou moun ki pale anglè yo pral rann lang aksesib tou, nan yon fason jis ak alè, pou moun ki gen LEP.

III. POLITIK AK APLIKABILITE

Se politik EEA pou bay elektè ki gen LEP aksè ekitab ak sans nan sèvis, pwogram ak aktivite eta a. Regleman sa a aplike a tout biwo ak depatman nan EEA, ki gen ladan Biwo Jesyon Zòn Kòt la, Biwo Lapolis ak Polis Anviwònman, Biwo Lwa Politik Anviwònman Massachusetts Biwo Asistans Teknik ak plis ankò

Yo pral gide sèvis LEP EEA yo atravè kat faktè analiz: (1) kantite moun LEP ki ka afekte nan yon pwogram, aktivite ak sèvis (2) frekans moun LEP yo vin an kontak ak pwogram, aktivite ak nati sèvis (3) la ak enpòtans pwogram, aktivite ak sèvis pou lavi moun ak (4) resous ki disponib pou EEA.

IV. RESOUS AKSÈ LENGUISTIK

Machann ki te fè kontra Leta

EEA fè kontra ak plizyè [machann leta](#) pou bay sèvis tradiksyon ak entèpretasyon pou biwo Sekretè a ak nenpòt nan depatman li yo. Lis founisè ki enkli nan [PRF75](#) (sèvis entèpretasyon ak tradiksyon lang etranje) EEA te bay kontra yo gen ladan (i) Sèvis Tradiksyon Fox; (ii) Langaj Bridge, LLC; (iii) Biwo Katolik Charitab Achidyosèz Boston; (iv) ESL & TOEFL asosye yo, LLC; (v) Konpayi Tradiksyon Entènasyonal; epi (f) Anplwaye Baystate Interpreters, Inc. ka itilize nenpòt machann ki sou Lis Kontra Eta a, men li ka nesesè pou konplete pwosesis demand pou deklarasyon (RFQ) nan COMMBUYS si EEA poko bay founisè a kontra a.

Diminye depans yo

EEA pral estandadize dokiman yo, kote sa aplikab, pou diminye pri ak bezwen tradiksyon. EEA pral angaje tou nan pataje enfòmasyon pa Kowòdonatè Aksè Lang nan Sekretarya yo epitou li pral santralize sèvis entèprèt oswa tradiktè pou jwenn avantaj pri (pwokisyon sèvis yon machann pou yon peryòd pwolonje kontrèman ak pwojè pa pwojè). Anplis de sa, EEA pral sèvi ak kat idantifikasyon lang (oswa “Kat Mwen Pale”) pou detèmine lang moun ki gen LEP ki gen aksè nan pwogram, aktivite ak sèvis li yo. Pa egzanp, gen “M pale sou Kat” kote “Mak bwat sa a si w li oswa si w pale anglè” ekri nan plizyè lang (38) ki disponib pou telechaje [isit la](#).

Korespondans

EEA pral sèvi ak etikèt jenerik sa a pou dokiman ki bay konsyans sou pwogram, sèvis oswa aktivite yo. EEA pral rann sèvis lang disponib nan omwen 5 premye lang yo pale nan Commonwealth la, ak lòt lang jan yo mande yo. Etikèt jenerik sa a ta ka enkli tou nan korespondans oswa materyèl enprime ak elektwonik pou evalye lòt lang ki nesesè yo.

This document contains important information. Please have it translated immediately.	Questo documento contiene informazioni importanti. La preghiamo di tradurlo immediatamente.	ខេត្តសាវណ្ណស៊ីបប៊ី បំប៉នខ្ញុំម្ហូបម្ហែងសំខាន់ៗ។ រាងគំនិតខ្ញុំខ្លាំងណាស់ខ្ញុំប្រើប្រាស់ខ្លាំង។
В данном документе содержится важная информация. Вам необходимо срочно сделать перевод документа.	Este documento contém informações importantes. Por favor, traduzi-lo imediatamente.	ឯកសារនេះមានន័យសំខាន់ ។
Este documento contiene información importante. Por favor, consiga una traducción inmediatamente.	此文件含有重要信息。請立即找人翻譯。	សូមបកប្រែវាជាបន្ទាន់ ។
تحتوي هذه الوثيقة على معلومات هامة. يرجى ترجمتها فوراً.	본 문서에는 중요한 정보가 포함되어 있습니다. 본 문서를 즉시 번역하도록 하십시오.	Ce document contient des informations importantes. Veuillez le faire traduire au plus tôt.
Docikman sa gen enfòmasyon enpòtan. Tanpri fè yon moun tradwi l touswit.	Tài liệu này có chứa thông tin quan trọng. Vui lòng dịch tài liệu này ngay.	

Gid pou tradiksyon alekri

Lè w ap tradwi yon dokiman, anplwaye yo dwe swiv etap sa yo:

- Idantifye ki lang (yo) ki nesesè pou tradiksyon pou kominote ki afekte a. Pwojè ki gen enplikasyon pou tout eta a ta dwe mete etikèt ki endike anwo a epi tradui yo.
- Tradwi dokiman enpòtan ki enterese moun ki gen LEP nan 5 pi gwo lang yo. Dokiman Vital yo se dokiman ki genyen enfòmasyon enpòtan sou pwogram, aktivite ak sèvis ajans yo, sa gen ladan dwa rezidan ki kalifye yo.
- Voye yon imèl elektwonik nan yon vèsyon dokiman Word sou materyèl ki dwe tradwi bay machann ki nan lis sou Vandè Kontra Eta a pou mande yon deklarasyon. Li rekòmande pou anplwaye yo chèche omwen twa (3) sitasyon nan men machann ki sou kontra atravè eta a pou evalye ki machann ki bay pi bon tarif yo epi ki kapab respekte dat limit aplikab la.
- Ou ka jwenn enfòmasyon pou kontakte vandè a sou [Kontra PRF75 Eta a](#).

Entèpretasyon pou sèvis evènman an dirèk yo

EEA dwe bay entèpretasyon oral similtane reyinyon an dirèk, evènman ak pwosedi (ki gen ladan reyinyon angajman kominotè ak odyans piblik) atravè entèprèt ki kalifye. EEA pral bay entèpretasyon sa yo tou pou lòt pwogram ak aktivite si sa apwopriye ak lòt lang yo mande yo si sa pèmèt moun ki gen LEP yo patisipe nan reyinyon, evènman, pwosedi, pwogram ak aktivite sa yo. Anplwaye EEA pral asire pou fè reyinyon an dirèk, evènman ak pwosedi ki dire lontan, yo pral rezève omwen de entèprèt pou pèmèt repo; sa a gen entansyon anpeche erè ki te koze pa fatig mantal. EEA pral bay entèprèt yo bon jan opòtinite pou yo revize materyèl yo anvan reyinyon an dirèk, evènman yo ak pwosedi yo.

Sèvis ASL yo

Nenpòt demann pou entèprèt Lang siy Ameriken yo ta dwe fèt omwen de semèn anvan dat sèvis la atravè Komisyon Massachusetts pou Moun ki Soud ak Moun ki gen pwoblèm tandè yo e pa mwens pase de jou anvan dat sèvis la sòf si demann lan se yon ijans. EEA pa mande pou anplwaye yo chèche apwobasyon alavans anvan yo soumèt yon demann pou jwenn yon entèprèt ASL. Tanpri note apre yo fin ranpli yon demann, anile pa ka fèt pa plis pase de jou ouvrab anvan dat sèvis la pou evite yo voye bòdwo pou sèvis la. Ou ka jwenn pwosesis pou mande yon entèprèt ASL oswa yon founisè CART [isit la](#).

Sèvis CART

Nenpòt moun ki idantifye kòm "Moun ki Soud" pral sèvi ak kominikasyon vèbal oswa Tradiksyon an tan reyèl pou Aksè Kominikasyon (CART). CART se yon tradiksyon mo moun pale a tèks ekri. Demann pou sèvis CART yo ta dwe fèt omwen de semèn anvan dat sèvis la atravè Komisyon Massachusetts pou Moun ki Soud ak Moun ki gen pwoblèm pou tandè yo e pa mwens pase de jou anvan dat sèvis la sòf si demann lan se yon ijans. EEA pa mande pou anplwaye yo chèche apwobasyon alavans anvan yo soumèt yon demann pou jwenn yon CART oswa yon entèprèt ak tit. Apre yo fin ranpli yon demann, yo ka anile pa plis pase de jou ouvrab anvan dat sèvis la pou

evite moun peye sèvis la. Ou ka jwenn pwosesis pou mande yon entèprèt ASL oswa yon founisè CART [isit la](#).

Aksè Efikas pou Moun ki Andikape yo

Objektif aksè siyifikatif pou kominikasyon efikas pou moun ki andikape yo se ankouraje konfòmite ak lwa federal antidiskriminasyon epi asire yon moun ki gen vizyon, lapawòl, langaj, tande, oswa lòt andikap ka transmèt enfòmasyon, kominike ak resevwa enfòmasyon ki soti nan EEA. Èd ak sèvis oksilyè ka nesèsè pou kominike byen ak moun ki gen andikap. Moun ki gen andikap yo ka bezwen diferan aparèy oksilyè oswa teknoloji asistans pou aksè nan lang ak kominikasyon selon bezwen fonksyonèl yo.

EEA pral bay lektè ekran pou moun ki avèg oswa ki gen pwoblèm vizyon, ansanm ak tèks altènatif pou dekri imaj lektè ekran yo pa kapab entèprete. EEA ap ofri sèvis ASL oswa CART tou pou moun ki soud oswa ki gen pwoblèm tande. Demann pou akomodasyon rezonab pou moun ki andikape yo ta dwe dirije bay Direktè Sekretarya Divèsite, Ekite ak Enklizyon, Sekretarya ADA Koòdonatè, ak Kowòdonatè Antidiskriminasyon, Melixza Ensenyie, Biwo Egzekitif pou Enèji ak Afè Anviwònman, 100 Cambridge Street, Boston, MA 02114, nan (617) 872-3270, Melixza.Esenyie2@mass.gov oswa [isit la](#).

Pwotokòl pou mande sèvis lang yo

Anplwaye EEA dwe idantifye 5-10 pi gwo lang yo pale nan Commonwealth pou entèpretasyon reyinyon piblik yo ak tradiksyon dokiman enpòtan yo. Si entèpretasyon ak tradiksyon yo bezwen pou yon reyinyon piblik sou yon inisyativ oswa yon pwojè nan tout eta a, dokiman enpòtan yo ta dwe tradwi, epi reyinyon yo ta dwe entèprete nan 5 pi gwo lang yo pale nan Commonwealth la. Pou pwojè espesifik pou sit, yo ta dwe tradwi tout dokiman enpòtan yo, epi reyinyon yo ta dwe entèprete nan 10 pi gwo lang popilasyon an ki gen LEP pale nan yon reyon yon mil. Pou pwojè ki pa espesifik pou sit epi ki manke yon adrès, yo ta dwe tradwi tout dokiman yo, epi yo ta dwe entèprete tout reyinyon yo nan 10 pi gwo lang yo pale nan yon reyon ki gen kat mil mèt nan pwojè a. Yo ta dwe bay lòt lang jan yo mande yo. Anplwaye yo dwe konsilte resous sa yo pou detèmine lajè ak dimansyon sèvis lang ki nesèsè yo:

- Sondaj Kominote Ameriken 2015 la (jan yo aktyalize l la) ki disponib atravè [Biwo Resansman Etazini](#);
- Nenpòt done demografik, ki disponib atravè sous piblik, sou kapasite lang ki endike moun yo pale anglè "mwens pase trè byen";
- gade [kat EJ EEA](#) (nan nivo eta); epi,
- Òganizasyon kominotè yo, sistèm lekòl yo, òganizasyon ki baze sou lafwa ak lòt òganizasyon kominotè yo ka souvan ede yo idantifye popilasyon kote yo bezwen plis kontak.

Kapasite entèprèt yo

Anplwaye EEA dwe jwenn omwen twa sitasyon nan men machann yo jan yo note pi wo a pou evalye pi bon tarif yo ak kondisyon dat limit yo. Pou asire sèvis yo serye, li pi bon pou mande enfòmasyon sou domèn espesyalizasyon vandè a (sa vle di, domèn oswa endistri) ak kalifikasyon entèprèt yo pou bay entèpretasyon oral similtane pou reyinyon an dirèk, evènman, ak pwosedi. Yon entèprèt dwe demontre kapasite pou kominike enfòmasyon ni nan lang anglè ni nan lòt lang, epi li dwe konpetan nan mòd entèpretasyon apwopriye a (sa vle di, youn apre lòt, similtane, oswa ASL). Li enpòtan tou pou entèprèt la gen konesans nan tou de lang nan nenpòt tèms espesyalize oswa konsèp diferan pwogram, sèvis, oswa aktivite a ak nan nenpòt vokabilè yo distenge oswa fraz yo itilize atravè moun ki afekte yo ak LEP. Anplis de sa, entèprèt yo dwe (i) konprann epi swiv regleman konfidansyalite ak enpasyalite nan menm limit ak anplwaye EEA epi, nan limit pozisyon yo mande, epi (ii) konprann epi respekte wòl yo kòm entèprèt san yo pa devye nan yon wòl kòm konseye legal, enjenyè, ekspè nan kominote a, oswa yon lòt wòl.

Mande Tradiksyon Dokiman yo

Anplwaye EEA yo ta dwe pran mezi ki endike anwo a pou asire moun ki gen LEP yo gen aksè enpòtan nan pwogram, aktivite oswa sèvis yo. Anplwaye EEA dwe asire l tradiksyon dokiman enpòtan pou reyinyon piblik yo aksesib omwen 14 jou anvan evènman piblik la, si sa posib, pou asire enfòmasyon an rive nan odyans lan vize a alè pou pèmèt patisipasyon kominote a enpòtan.

V. APLIKASYON

LAP sa a dwe aplike totalman. Li demontre angajman EEA pou asire tout rezidan Massachusetts kapab fasilman jwenn aksè nan enfòmasyon ak resous epi patisipe nan pwogram ak aktivite yo.

Pou anplwaye yo, plan sa a santralize resous ak fòmasyon epi li dekri estanda aksè ki gen sans pou moun ki gen LEP. LAP EEA a fè efò pou asire patisipasyon ki gen sans ak ekitab tout moun atravè aplikasyon direktiv sa yo:

Sekretarya Kowòdonatè Aksè Lengwistik

Kowòdonatè Aksè nan Lang nan Sekretarya a, Caroline Lemoine, Direktè Adjwen Jistis Anviwònman an, nan (857) 378-1703 oswa caroline.lemoine2@mass.gov, responsab pou mete ann aplikasyon plan sa a epi asire li konfòme li. Responsablite Koòdonatè Aksè Lang nan EEA yo enkli:

- Fè fòmasyon anplwaye yo;
- Ede ak akizisyon sèvis asistans lang;
- Peryodik oswa omwen chak dezan re-evalye ak mete ajou LAP li a pou reflete enfòmasyon ajou sou popilasyon LEP ki enpòtan yo;
- Konsiltasyon ak moun ki gen enterè yo; epi
- Fasilite Gwoup Travay Aksè Lang EEA a.

Etap Aksyon

Kowòdonatè Aksè nan Lang nan Sekretarya a pral devlope fòmasyon aksè nan lang pou pèsone ki gen responsablite se pou fè aranjman pou sèvis aksè nan lang pou pwogram, divizyon, oswa biwo respektif yo. Gwoup Travay Aksè Lang nan Sekretarya a pral ede nan devlopman eleman fòmasyon epi bay rekòmandasyon apwopriye.

Y ap pran mezi rezonab pou asire anplwaye apwopriye yo resevwa bon fòmasyon anrapò ak règleman LAP, A&F Bulletin #16, ak pwosesis entèn pou mande sèvis aksè nan lang. Fòmasyon yo ka gen ladan, men se pa sa sèlman:

- Travay efektivman ak moun ki gen LEP ak entèprèt nan telefòn; epi
- Aplikasyon LAP.

LAP la pral:

- Pibliye entènman pou tout anplwaye yo;
- Entegre nan oryantasyon an pou nouvo anplwaye yo;
- Prezante bay jesyon pou yo totalman okouran ak konprann LAP a, pou ranfòse enpòtans plan an epi asire anplwaye yo aplike li; epi
- Prezante bay anplwaye EEA ki gen kontak ak piblik la pou anplwaye sa yo resevwa fòmasyon pou travay efikasman ak moun ki gen LEP ak entèprèt nan telefòn.

Evalyasyon Bezwen Sèvis Lang

Kowòdonatè Aksè Lang EEA a pral kolabore ak Biwo Jistis ak Ekite Anviwònman an pou fè yon evalyasyon bezwen yo. Evalyasyon sou bezwen an pral:

- Idantifye ak karakterize nati ak enpòtans plizyè sèvis, aktivite ak pwogram ajans lan ofri pou ede detèmine priyorite pou bay sèvis pou asire aksè pou moun ki gen LEP;
- Rasanble done sou fòm langaj popilasyon EEA sèvi a epi konsidere si done yo endike yo pa sèvi ak nenpòt gwoup lang patikilye oswa yo pa reprezante yo; epi
- Idantifye tout pwen kontak ant ajans lan ak piblik la ak tout lang posib oswa baryè ki gen rapò ak lang nan sèvis ak pwogram yo.

Kowòdonatè Aksè Lang EEA a pral fasilite reyinyon chak de mwa ak Gwoup Travay Aksè Lang pou difize enfòmasyon ak pataje leson aprann ak pi bon pratik pou aplike LAP EEA a.

EEA sèvi ak [Biwo Resansman Etazini](#) an pou jwenn aksè nan done sou yon nivo patikilyè (American Community Survey) pou detèmine pi gwo lang yo pale nan Massachusetts, ki gen ladan Espanyòl, Pòtigè (Brezilyen ak Ewopeyen), Chinwa (Mandaren ak Kantonè), Kreyòl Ayisyen, Khmer, Vyetnamyen, Ris, Kreyòl kapvèdyen, Fransè ak Arab.

VI. KONTNI SIT ENTÈNÈT YO

Kontni sit entènèt

Yo pral revize e modifye kontni sitwèb EEA a detanzantan pou enfòmasyon enpòtan yo tradwi nan 5 lang prensipal yo jan yo idantifye pi wo a nan Evalyasyon Bezwen Sèvis Lang.

Entèlijans atifisyèl ak lang ki tradwi

Sitwèb yo ak kontni yo, an relasyon ak sèten dokiman enpòtan ki disponib nan fòm tèks yo, pral gen ladann deklarasyon ki apwopriye jan yo montre [la](#). Ajans EEA yo, ki konsistan avèk règleman Divizyon Teknoloji Enfòmasyon an oswa Ofisye anchèf Enfòmasyon EEA a pral itilize sèvis oswa pwogram ki egziste sou Entènèt ki tradwi kontni sitwèb la jan yo montre [la a](#).

Platfòm rezo sosyal yo

EEA pral itilize platfòm medya sosyal li yo pou bay enfòmasyon enpòtan ki tradwi epi ogmante mesaj pou popilasyon ki gen LEP. EEA pral gaye enfòmasyon yo lè l sèvi avèk bilten mansyèl Biwo Jistis Anviwònman ak Ekite li a ak paj twitter EEA a pou pataje enfòmasyon ki enpòtan.

Tradiksyon Dokiman Vital

Dokiman Vital yo se dokiman ki genyen enfòmasyon enpòtan sou pwogram, aktivite ak sèvis ajans yo, sa gen ladann dwa elijiblite rezidan yo, ki disponib nan lang anglè men ki ka refize moun ki pa pale anglè ak moun ki gen kapasite limite angle aksè ekitab ak sans. Dokiman enpòtan yo ka genyen enfòmasyon ki enpòtan pou jwenn aksè nan pwogram oswa aktivite yo, ki gen ladan men pa sèlman fòmilè konsantman ak plent, aplikasyon sou entènèt ak sou papye pou sèvis, fòm admisyon, notifikasyon ki gen rapò ak kalifikasyon sèvis yo, notifikasyon ki gen rapò ak rediksyon oswa eliminasyon sèvis yo, avi kontestasyon, avi ki avize moun ki gen LEP sou sèvis lang gratis, dokiman lalwa egzije yo, ak notifikasyon konsènan disponiblite entèpretasyon lang ak asistans. Lè sa nesèsè, EEA pral bay sipò finansye pou ajans yo pou yo bay tradiksyon pwofesyonèl ak kiltirèl nan dokiman ki enpòtan yo.

VII. SIVEYANS AK REVIZYON PLAN AKSÈ LENGUISTIK

EEA pral revize, pibliye epi aplike plan li omwen chak dezan, epi kote sa apwopriye, sou yon baz kontinyèl li pral evalye si gen yon chanjman nan sèvis, pwogram, oswa aktivite nesèsè pou asire moun ki pa pale anglè ak moun ki gen LEP gen aksè kontinyèl ak ekitab. Pou asire patisipasyon moun ki konsène yo nan revizyon ak plis devlopman plan li a, EEA pral konsilte ak òganizasyon kominotè ki bay sèvis pou popilasyon li sèvi yo. EEA pral bay yon sondaj tou apre yo fin bay sèvis asistans lang pou kolekte opinyon sou presizyon ak kalite sèvis asistans lang yo bay yo. Anplis de sa, nan fè revizyon li a, EEA pral konsidere evalye chanjman nan:

- Nenpòt chanjman enpòtan nan bezwen demografik oswa lang nan popilasyon LEP nan zòn sèvis la oswa nan popilasyon ajans lan afekte oswa rankontre atravè ajans;
- Disponibilite resous;

- Pwosesis pou anplwaye ki mande asistans pou bezwen entèpretasyon ak tradiksyon;
- Pwosesis pou fòmasyon anplwaye yo sou aplikasyon plan sa a;
- Si plan ki egziste a ap satisfè bezwen popilasyon LEP yo; epi
- Kalite aktivite oswa sèvis yo bay popilasyon LEP yo.

Kowòdonatè Aksè Lang nan Sekretarya deziyen an dwe kontwole efikasite plan sa a ak efikasite chak nan ajans ki anba kontwòl EEA, ki gen ladan nenpòt ajans afilye. Kowòdonatè Aksè Lang nan Sekretarya a dwe fasilite yon reyinyon chak trimès ak Kowòdonatè Aksè Lang nan ajans EEA yo pou evalye aplikasyon chak plan.

EEA pral afiche pwojè Plan Aksè Lang sa a pou yon peryòd kòmantè piblik 60 jou epi li pral konsidere tout kòmantè yo resevwa ak amelyorasyon nan plan Aksè Lenguistik li selon jan sa nesèsè.

VIII. PLENT

EEA kontinye fè efò pou amelyore devlopman ak aplikasyon LAP EEA a. EEA reponn kesyon ak plent piblik yo ak investigasyon apwofondi, aplikasyon aksyon korektif ki nesèsè yo ak opinyon e kominikasyon ak moun ki pote plent lan. Si w kwè yo te fè diskriminasyon kont ou anrapò ak yon pwogram oswa aktivite EEA, ou ka kontakte Kowòdonatè Antidiskriminasyon ki idantifye pi ba a oswa vizite sit entènèt nou an nan <https://www.mass.gov/info-details/executive-office.-of-energy-environmental-affairs-civil-rights-and-non-discrimination-policy-and-grievance-procedure> pou aprann kijan ak ki kote pou depoze yon plent pou diskriminasyon.

Atravè imèl elektwonik:

Melixza.Esenyie2@mass.gov

Atravè lapòs regilye, livrezon oswa sèvis livrezon nan aswè:

Melixza G. Esenyie
Kowòdonatè san diskriminasyon
Biwo Egzekitif Enèji ak Afè Anviwònman
100 Cambridge Street, Boston, MA 02114

Pou nenpòt kesyon ki gen rapò ak LAP sa a, ou ka kontakte Kowòdonatè Aksè Lang nan EEA:

Caroline Lemoine
Direktè Adjwen Jistis Anviwònman
Sekretarya Kowòdonatè Aksè Lengwistik
BIWO EGZEKITIF ENÈJI AK POLITIK ANVIWÒNMANTAL
100 Cambridge Street, Suite 900
Boston, MA 02114

Imèl: caroline.lemoine2@mass.gov

Pou depoze yon plent nan Biwo Aksè ak Opòtinite Gouvènè Massachusetts la, yo ka soumèt plent alekri nan atansyon:

Biwo Aksè ak Opòtinite
Yarlennys Villaman
Direktè Afè Kominotè
Kowòdonatè Aksè Lenguistik
24 Beacon Street
Biwo Gouvènè a
State House, Sal 54
Boston, MA 02133
(617) 947-9759
Yarlenys.k.villaman@mass.gov

DEPATMAN SÈVIS PIBLIK

PLAN AKSÈ LENGWISTIK

DEFINISYON

Depatman oswa DPU: Vle di Depatman sèvis piblik Massachusetts.

Divizyon: Vle di yon branch nan Depatman an ki responsab pou sipèvizyon yon fonksyon espesifik nan Depatman an.

Ofisye Odyans: Vle di yon avoka Komisyon an deziyen², dapre Lwa Jeneral c. 25, § 4, pou prezide yon pwosedi Depatman.

Moun ki gen kapasite ki limite nan lang anglè oswa moun ki gen LEP: Sa vle di yon moun ki pa pale anglè kòm yon lang prensipal epi ki gen yon kapasite limite pou li, pale, ekri oswa konprann anglè.³

Dokiman Vital: Vle di yon dokiman ki gen enfòmasyon ki enpòtan pou jwenn sèvis oswa bay konsyantizasyon w dwa oswa lalwa egzije sa.

Aksè Lenguistik : pèmèt moun ki gen LEP yo aksede nan menm sèvis ak moun ki pale anglè.

Aksè Enpòtan : Asistans nan lang ki pèmèt kominikasyon egzat, alè ak efikas gratis pou moun ki gen LEP ki bezwen asistans pou retire baryè nan kominikasyon, tankou entèpretasyon nan lang siy, soustire nan tan reyèl oswa lòt fòm kominikasyon aksesib, dapre Tit VI la. Lwa sou Dwa Sivil 1964, jan yo te amande sa, Seksyon 504 Lwa Reyabilitasyon 1973, Lwa sou Diskriminasyon laj 1975, Tit IX Amanman Edikasyon 1972 ak Seksyon 13 Amanman Lwa Federal pou Kontwòl Polisyon Dlo 1972 (yo rele kolektivman). kòm Lwa Federal Antidiskriminasyon "). Aksè efikas vle di aksè ki pa retade anpil, restriksyon oswa enferyè an konparezon ak pwogram oswa aktivite yo bay moun ki gen kapasite anglè.

Popilasyon Jistis Anviwònmanal : Yon katye ki satisfè youn oswa plis nan kritè sa yo: (i) revni medyàn chak ane nan kay la pa depase 65% revni medyàn chak ane nan kay la; (ii) minorite yo reprezante 40% oswa plis nan popilasyon an; (iii) 25% oswa plis nan kay pa metrize lang anglè a; oswa (iv) minorite yo konstitye 25% oswa plis nan popilasyon an epi revni medyàn chak ane nan kay minisipalite kote distri a ye a pa depase 150% nan revni anyèl medyàn nan kay la ak nan eta a.

Tradiksyon : Pwosesis konvèti tèks ekriti soti nan yon lang sous an tèks ekri e ki tradwi nan yon lang sib, pi konplè e plis presi posib, pandan l toujou gen menm fòm, ton ak entansyon tèks la, epi pran an konsiderasyon diferans ki genyen nan kilti ak dyalèk.

² Yo sipèvizite departman an atravè twa manm- Komisyon Sèvis Itilite Commonwealth te nonmen atravè Sekretè Biwo Egzekitif Afè Enèji ak Anviwònman an ak apwobasyon Gouvènè a. Sekretè a deziyen youn nan Komisyonè yo kòm prezidan. GL c. 25, § 2; gade tou <https://www.mass.gov/guides/the-dpu-commission> (dènye vizite 24 novanm 2023).

³ Biwo Egzekitif Administrasyon ak Finans, Biwo Aksè ak Opòtinite, *Regleman Aksè Lang ak Gid Enplemantasyon 2* (20 Mas 2015) ki disponib nan www.mass.gov/doc/language-access-guidelines/download.

Entèpretasyon : Aksyon pou koute, konprann, analize ak trete yon kominikasyon nan yon sèl lang (lang sous) epi ⁴apresa rann li aloralman e fidèlman nan yon lòt lang pale (lang sib) pandan y ap kenbe menm siyifikasyon an. Pou moun ki gen sèten andikap ki afekte kominikasyon, sa ka gen ladan konprann, analize ak trete yon kominikasyon pale oswa siyen nan lang sous la e fidèlman transmèt enfòmasyon sa a nan yon lang sib ki gen tit oswa ki siyen pandan yo kenbe menm siyifikasyon sa a.

---

⁴ Entèprete avèk presizyon ak yon fason ki konplè san w pa ajoute oswa retire siyifikasyon an.

DEKLARASYON MISION

Depatman Itilite Piblik yo se yon ajans ajisman ki sipèvize pa yon komisyon ki gen twa manm. Depatman an responsab pou sipèvizyon kouran elektrik, gaz natirèl ak dlo ki posede envestisè yo nan Commonwealth la. Anplis de sa, Depatman an kontwole sekirite konpayi otobis yo, konpayi demenajman yo ak konpayi rezo transpòtasyon yo. Nou menm tou nou sipèvize sekirite tiyo gaz natirèl yo. Depatman an gen responsablite pou devlope altènativ a regleman tradisyonèl yo, kontwole kalite sèvis yo ak lokal sèten enstalasyon enèji.

Mision DPU a se asire dwa konsomatè yo pwoteje epi konpayi sèvis piblik yo ap bay sèvis ki pi fyab ak pri ki pi ba posib. Depatman an ap chèche ankouraje sekirite, asirans, fyab nan sèvis, abòdab, ekite epi redwi emisyon gaz ki lakòz efè tèmik.

I. ENTWODIKSYON

Depatman an devlope e prepare Plan Aksè Lenguitik (Language Access Plan, LAP) sa a ki eksplike efò kontinyèl yo fè pou bay sèvis lengistik pou moun ki gen Kapasite anglè limite (LEP). LAP a konfòm ak egzijans Dekrè Egzekitif 615 la.⁵

Plan sa a tou defini aksyon ajans nou an ap pran pou asire aksè enpòtan nan pwogram, sèvis, aktivite ak materyèl pou tout moun ki gen LEP.

Depatman an sèvi yon popilasyon divès laj ak orijin lengwistik, epi travay li afekte prèske tout moun nan Commonwealth nan Massachusetts. Yon elektè kenbe dwa pou l idantifye tèt li kòm LEP.

II. OBJEKTIF

Objektif plan sa a se asire moun ki gen LEP gen aksè enpòtan nan pwosedi Depatman, pwogram, sèvis, aktivite ak materyèl.

Depatman an pran angajman pou fè sèvis yo disponib pou moun ki gen LEP yo yon pati nan mision li. Dapre angajman sa a, Depatman an pral fè efò rezonab pou asire moun ki gen LEP gen aksè a sèvis nou yo.

LAP sa a pa kreye nouvo sèvis; men pito, li konfime yon angajman pou elimine baryè pou moun ki gen LEP nan aksè nan sèvis ki egziste deja epi l asire l anplwaye ajans yo ka ede

⁵ Dekrè Egzekitif Nimewo 615, "Pwomosyon Aksè a Sèvis ak Enfòmasyon Gouvènman an nan Idantifye ak Minimize Baryè Aksè Lang yo," (13 septanm 2023) ki disponib nan <https://www.mass.gov/executive-orders/no-615-promoting-access-to-government-services-and-information-by-identifying-and-minimizing-language-access-barriers>.

moun ki gen LEP jwenn aksè nan resous sa yo. Depatman an pral fè efò rezonab pou bay moun ki gen LEP yon bon asistans nan lang nan yon fason ki jis e alè, pou asire aksè enpòtan nan sèvis DPU yo. Aderans ak LAP sa a pral ankouraje konfòmite ak lwa federal antidiskriminasyon (egzanp Tit VI Lwa sou Dwa Sivil 1964) ak konsèy kont diskriminasyon orijin nasyonal, lwa antidiskriminasyon eta a, Dekrè Egzekitif 526, ak Dekrè Egzekitif 615.

Objektif LAP a se pou:

- Amelyore aksè ak kalite sèvis Depatman, pwogram, ak aktivite pou moun ki gen LEP; epi
- Diminye nenpòt diferans ak reta nan pwovizyon sèvis ak pwogram pou moun ki gen LEP.

III. POLITIK

Regleman Depatman an se pou bay moun ki gen LEP aksè siyifikatif nan pwogram, sèvis ak aktivite atravè materyèl tradui ak entèpretasyon, jan sa apwopriye. Depatman an pral aplike pratik ki dekri la a pou asire sa moun ki gen LEP gen yon opòtinite enpòtan pou patisipe ak enfliyanse pwosedi Depatman an. Sèvis LEP DPU yo pral gide atravè kat faktè analiz: (1) kantite moun LEP ki kapab afekte atravè yon pwogram ak aktivite, (2) frekans moun LEP yo vin an kontak ak aktivite pwogram nan, (3) nati ak enpòtans pwogram ak aktivite a nan lavi moun epi (4) resous ki disponib pou DPU.

IV. APLIKABILITE

Regleman sa a aplike nan tout divizyon nan depatman an ak nan ajans la an antye.

V. AJANS PATISIPASYON PIBLIK LA

Depatman an gen yon biwo ki sitiye nan One South Station, Boston, k ap sèvi tout Commonwealth la. Depatman an kominike avèk piblik la nan plizyè fason. Pwen prensipal kontak ak piblik la se atravè Divizyon Konsomatè, Legal, Sekirite Pipeline, Sekirite Tranzit Rail, Konpayi Rezo Transpò (TNC), Sipèvizyon Transpò, Sit ak Patipasyon Piblik ak Jistis Anviwònman. Anplis divizyon yo, ajans lan ap travay kontinyèlman pou amelyore sit entènèt li a epi li gen kont rezo sosyal pou bay piblik enfòmasyon sou evènman k ap vini yo ak travay ajans lan.

- Divizyon Konsomatè Depatman an resevwa ak mennen ankèt sou plent konsomatè yo sou pwoblèm ki enplike bòdwo elektrisite, gaz natirèl ak dlo ki posede investisè yo oswa sèvis sou yon liy gratis. Anplwaye Divizyon Konsomatè a reponn kesyon konsomatè yo

tou ki rele liy dirèk la oswa ki kontakte Depatman an atravè imèl ak lòt mwayen.

- Divizyon Legal Depatman an prensipalman kominike avèk piblik la pandan odyans piblik ki fèt dapre Lwa Jeneral c. 30A, § 10. Anpil pwosedi Depatman an enplike yon odyans piblik pou bay moun ki gen enterè yo yon opòtinite pou yo tande yo sou tarif yo ak sèvis sèvis piblik investisè yo bay yo. Divizyon Legal tou reponn a kesyon piblik yo.
- Divizyon Sekirite Pipeline Depatman an angaje ak pwopriyetè kay ak kontraktè yo pandan konferans enfòmèl epi adrese kesyon piblik ki gen rapò ak zafè Dig Safe.
- Divizyon Sekirite Transpò Tren Depatman an responsab pou sipèvizè sekirite ekipman ak operasyon Massachusetts Bay Otorite Transpò (MBTA) epi li resevwa epi reponn ak enkyetid piblik la konsènan Liy Ble, Liy Vèt, Liy Orange ak Liy Wouj MBTA. .
- Divizyon TNC Depatman an kominike avèk aplikan chofè yo pandan odyans apèl pou refi yo. Divizyon TNC a tou gen konvèsasyon an pèsòn ak telefòn ak chofè rideshare pandan plizyè etap nan pwosesis aplikasyon rideshare.
- Divizyon Sipèvizyon Transpò Depatman an kominike avèk chofè machin ki reglemante Divizyon an ki oblije gen sètifika bis. Divizyon Sipèvizyon Transpòtasyon an reyaji tou ak konsomatè yo, sitou atravè korespondans, pou rezoud plent sou transpòtè komen yo.
- Divizyon anplasman Depatman an bay lisans pou konstwi ak opere liy transmisyon epi li bay egzansyon ki nesèsè nan zòn minisipal pou enstalasyon enèji. Anplis de administre fonksyon lokal Depatman an, Divizyon anplasman an sèvi tou antanke anplwaye nan Komisyon Konsèy la Sit Enstalasyon Enèji, ki sipèvizè anplasman anpil enstalasyon enèji gwo.
- Apati 2024, Divizyon Jistis Anviwònman ak Patisipasyon Piblik Depatman an ap dirije atravè yon direktè e li gen ladann anplwaye nan lòt divizyon k ap travay kòm Ekip Jistis Anviwònman an. Ekip Jistis Anviwònman an gen ladan pwofesyonèl sant apèl yo, planifikatè, ekonomis, avoka, yon koòdonatè aksè nan lang ak ofisye konfòmite epi li konsantre sou pi bon pratik pou konfòme yo ak Estrateji Jistis Anviwònman DPU a. Travay ajans ki pral sipòte atravè Divizyon Jistis Anviwònman ak Patisipasyon Piblik la se nan premye pwèn enpòtan enèji, anviwònman ak tandans teknolojik k ap transfòme enèji ak enfrastruktir transpòtasyon nan Massachusetts pandan y ap asire patisipasyon piblik la.

Anplis de sa, chak lòt divizyon Depatman an (egzanp, Divizyon Enèji elektrik, Divizyon gaz ak Divizyon Kondisyon pou Tarif ak Revni) tou kominike avèk manm piblik la pou reponn kesyon yo.

VI. SÈVIS AK PRATIK AKSÈ LENGUISTIK

LAP sa a dwe aplike nèt, selon disponiblite resous fiskal ki nesèsè yo. Li reprezante angajman Depatman an pou asire tout rezidan Massachusetts yo ka jwenn aksè fasil pou enfòmasyon ak resous Depatman an. Depatman an pral aplike ak pratik sa yo pou asire moun ki gen LEP gen yon bon opòtinite pou patisipe nan pwosedi Depatman an :

Pou sèten pwosedi konplèks oswa gwo pwofil (pa egzanp, pwosedi pousantaj distribisyon debaz ak investigasyon nan tout eta a), direktiv sa yo aplike:

- Anvan li pwograme odyans piblik yo, Depatman an pral sèvi ak done aktyèl Biwo Resansman Etazini ak zouti kat entèaktif konsènan jistis anviwònman an ak lang yo pale pou detèmine lang nan ki avi yo ak dokiman ki enpòtan yo pral tradwi ak pou ki sèvis entèpretasyon yo pral bay nan odyans piblik yo. Espesyalman, depatman an pral fè efò pou bay sèvis aksè nan lang nan tradwi ak entèprete nan lang yo souvan itilize nan zòn sèvis aplikab la. Pou rezon direktiv sa yo, "lang yo rankontre regilyèman" vle di senk premye lang yo pale nan Commonwealth la ak dis premye lang yo pale nan yon zòn kote yo bay sèvis yo. Tou depan de nati pwosedi a ak bezwen popilasyon ki kapab afekte yo, Depatman an pral fè efò pou bay tradiksyon ak entèpretasyon nan plis lang pase sa yo rankontre regilyèman.
- Dokiman ki tradwi yo pral afiche sou sitwèb Depatman an ak sou sitwèb nenpòt moun ki fè petisyon an ki enpòtan jan Depatman an mande l.
- Pou pwosedi yon petisyonè , Depatman an pral mande moun ki fè petisyon an pou l achte sèvis entèpretasyon ak tradiksyon. Depatman an pral mande pou sèvis petisyonè a ofri yo gen ladan yo entèprèt ki resevwa fòmasyon ak tradiktè ki kapab tradwi kontni teknik la yon fason ki fyab.
- Pou pwosedi Depatman an kòmanse a, Depatman an ap achte sèvis entèpretasyon ak tradiksyon tèt li. Depatman an pral fè efò pou chwazi founisè entèpretasyon ak tradiksyon ki gen eksperyans ki apwopriye ak konesans teknik nan endistri a.

Tout avi depoze yo pral genyen enfòmasyon sou fason pou mande sèvis entèpretasyon ak/oswa tradiksyon pou moun ki gen LEP. Depatman an pral fè efò pou asire avi ann angle ki anonse opòtinite patisipasyon piblik yo genyen yon langaj klè pou fasilite tradiksyon nan lòt lang.

Depatman an ap fè efò pou l bay sèvis tradiksyon oswa entèpretasyon sou demann, depi demann sa a fèt alè nan kontèks pwosedi a, jan Depatman an detèmine sa nan chak ka. Sèvis sa yo pa pral gratis pou moun k ap mande sèvis la.

Depatman an ap kenbe ekipman pou tande ak asistans entèpretasyon odyans yo. Depatman an pral asire tout Ofisye Odyans Depatman an resevwa fòmasyon sou itilizasyon ak fonksyon apwopriye ekipman pou tande ak entèpretasyon Depatman an.

Nan mezi sa posib, Depatman an pral devlope epi kenbe yon lis tèm teknik e legal yo souvan itilize nan zafè Depatman an epi bay tradiktè ak entèprèt lis sa yo.

Depatman an dwe afiche nan zòn komen biwo Depatman an ki fèt pou avi piblik sèvis asistans

lenguistik ki disponib nan Depatman an, ni an pèsòn ni nan telefòn, nan omwen dis lang ki plis pale nan Commonwealth la, tankou jan Biwo Resansman Etazini deside sa.

Yo fòmate sitwèb depatman an pou pèmèt gen tradiksyon nan plizyè lang lè l sèvi avèk fonksyon ki tradwi nan paj la. Itilizatè yo ka chwazi lang yo vle a lè yo sèvi avèk meni deroule a epi ale nan "Chwazi Lang," ki aksesib apati ikòn glòb la sou ba zouti sit entènèt la.

Depatman an pral afiche dokiman enpòtan sou sitwèb li nan yon fòma ki pèmèt pou tradiksyon nan plizyè lang lè l sèvi avèk fonksyon ki tradwi nan paj la. Depatman an pral sèvi ak platfòm medya sosyal li yo tou pou bay enfòmasyon enpòtan ki tradui epi ogmante mesaj pou popilasyon ki gen LEP. Moun ki enterese yo ka kontakte Kowòdonatè Aksè Lang Depatman an, ki pale nan Seksyon XI, pi ba a, pou mande materyèl ki tradwi yo.

Kounye a, Divizyon Konsomatè a gen anplwaye ki pale Espanyòl, Kreyòl Kapvèdyen, Kreyòl Ayisyen ak Pòtigè pou reponn liy gratis la. Sistèm telefòn otomatik Divizyon Konsomatè a pèmèt konsomatè yo chwazi anrejistremant nan lang Espanyòl ak/oswa anplwaye ki pale Espanyòl.

Depatman an gen yon pwofesyonèl tradiksyon ki bay anplwaye sèvis entèpretasyon nan telefòn nan plis pase 200 lang pou ede manm piblik la ki rele Depatman an.

Divizyon Konsomatè Depatman an pral revize tanzantan analiz sistèm sant apèl ak enfòmasyon yo kolekte atravè sistèm sant apèl otomatik li a pou idantifye domèn posib pou amelyorasyon epi, nan limit posib, amelyore fonksyonalite sistèm sant apèl otomatik la.

Divizyon Jistis Anviwònman ak Patisipasyon Piblik Depatman an pral travay ak tout divizyon pou evalye opòtinite ak amelyore aksè lengistik.

Sèvis entèprèt pou konstitiyan telefòn yo

Aktyèlman DPU a gen manm pèsònèl ki pale Espanyòl, Pòtigè, Kreyòl Fransè ak lòt lang. Lè konsomatè yo rele divizyon konsomatè, yo gen opsyon pou yo transfere apèl yo dirèkteman bay yon anplwaye DPU ki pale Espanyòl. Si yo rate opsyon sa a, oswa si yo pale yon lang ki pa Espanyòl, yo pral transfere apati yon anplwaye ki pale anglè a yon anplwaye DPU ki pale lang yo epi ki ka tradwi pou yo. Moun- ki pale espanyòl nan Divizyon Konpayi Rezo Transpò DPU a, yo rele an kowòdinasyon ak yon anplwaye DPU ki pale Espanyòl.

Pou lòt lang, anplwaye yo gen aksè a yon sèvis lang nan telefòn ki bay tradiksyon nan plis pase 200 lang. Anplwaye yo resevwa enstriksyon pou yo rele sèvis lang lan, idantifye tèt yo kòm anplwaye DPU epi bay yon kòd kliyan, mande lang ki nesèsè pou tradiksyon an, epi tann pou yo konekte ak tradiktè a. Nan kèk ka, anplwaye DPU ka bezwen fè aranjman pou yon apèl tounen an kowòdinasyon ak tradiktè a. Gen plizyè [vandè eta](#). sou Kontra [PRF75](#) Eta a

Tout anplwaye yo ta dwe gen aksè a epi resevwa fòmasyon sou founisè sèvis lang nan telefòn.

Gid Tradiksyon ak Entèpretasyon

Lè w ap tradui yon dokiman oswa w ap mande entèprèt, swiv etap sa yo:

1. Chwazi lang (yo) ki nesèsè pou tradiksyon oswa entèpretasyon an.
2. Pou rezon tradiksyon, e- poste dokiman an (yo) yo dwe tradui bay konpayi tradiksyon an epi mande yon bidjè.
3. Plizyè [vandè eta patisipe nan](#) Kontra PRF75 pou tout Eta a
4. Kesyon? Kontakte Mark Marini, Koòdonatè Aksè Lenguistik, ki pale nan Seksyon XI, pi ba a.

VII. Fòmasyon anplwaye yo

LAP la pral:

- Dokiman afiche yon fason entèn pou tout anplwaye yo, epi anplwaye yo pral resevwa rapèl peryodik sou dokiman an;
- Entegre nan oryantasyon an pou nouvo anplwaye yo;
- Prezante l bay jesyon pou yo totalman okouran epi konprann LAP la pou ranfòse enpòtans plan an epi asire anplwaye yo aplike l; Epi
- Prezante bay anplwaye Depatman an ki gen kontak ak piblik la pandan fòmasyon sou pi bon pratik pou patisipasyon piblik la.

Direktè Jistis Anviwònman ak Patipasyon Piblik la ap dirije fòmasyon pou anplwaye yo epi li pral avize anplwaye Depatman an sou lòt fòmasyon ki disponib nan Biwo Egzekitif Enèji ak Politik Anviwònman Biwo Jistis ak Ekite Anviwònman an.

VIII. SIVEYANS

Depatman an pral revize epi mete LAP li a ajou omwen chak dezan oswa pi souvan si sa nesèsè.

Revizyon an evalye:

- Si te genyen nenpòt chanjman enpòtan nan konpozisyon an oswa bezwen lengistik nan popilasyon yo sèvi yo;
- Si anplwaye Depatman an konnen epi konprann dokiman LAP la;
- Si dokiman adisyonèl mande pou tradiksyon;
- Idantifikasyon nenpòt pwoblèm oswa pwoblèm ki gen rapò ak sèvi moun ki gen LEP ki te ka parèt pandan de ane ki sot pase yo; epi
- Idantifikasyon nenpòt aksyon rekòmande pou bay sèvis lengistik ki pi efikas ak repons (pa egzanp, ajoute dokiman yo dwe tradwi, kreye oswa elaji patenarya ak òganizasyon ki baze nan kominote a, oswa chanje priyorite Depatman).

Siveyans efikasite LAP la ka gen ladan:

- Analize done aktyèl ak done anvan yo sou itilizasyon asistans linguistik, ki gen ladan lang yo sèvi;
- fè sondaj sou anplwaye yo sou konbyen fwa yo sèvi ak sèvis asistans langaj, si yo kwè ta dwe gen chanjman nan sèvis yo bay oswa onivo founisè yo itilize yo, epi si yo kwè sèvis asistans langaj ki an plas yo satisfè bezwen moun ki gen LEP; epi
- Siveyans opinyon òganizasyon kominotè yo, sèvis legal yo ak lòt moun ki gen enterè yo sou presizyon ak kalite sèvis asistans linguistik depatman an ofri yo ak efikasite ak pèfòmans depatman an nan asire aksè enpòtan pwosedi depatman an, pwogram, sèvis, aktivite, ak materyèl pou moun ki gen LEP.

Koòdonatè Aksè Linguistik Depatman an, ki pale nan Seksyon XI pi ba a, oswa yon moun ki deziyen, dwe patisipe nan reyinyon chak trimès yo òganize grasa Kowòdonatè Aksè Linguistik Sekretarya Biwo Egzekitif Politik Enèjetik ak Anviwònman an deziyen pou evalye aplikasyon plan sa a.

IX. PWOSEDI PLENT AKSÈ LENGUISTIK

Yo ka depoze plent konsènan aplikasyon LAP sa a nan Kowòdonatè Aksè Linguistik Depatman an oswa nan Biwo Aksè ak Opòtinite Gouvènè Massachusetts la. Yo dwe depoze plent nan lespas sis mwa apre swadizan refi benefis LAP sa a. Pou depoze yon plent nan Kowòdonatè Aksè Linguistik, yo ka soumèt plent alekri a bay:

Mak Marini
 Kowòdonatè Aksè Linguistik
 DEPATMAN SÈVIS PIBLIK
 Divizyon Legal
 One South Station
 Boston, MA 02110
 Apèl dirèk: (617) 3053618
 Imèl: Mark.Marini@mass.gov

Pou depoze yon plent nan Biwo Aksè ak Opòtinite Gouvènè Massachusetts la, yo ka soumèt plent alekri nan atansyon:

Biwo Aksè ak Opòtinite
Yarlennys Villaman
Direktè Afè Kominotè
Kowòdonatè Aksè Lenguistik
24 Beacon Street
Biwo Gouvènè a
State House, Sal 54
Boston, MA 02133
(617) 947-9759
Yarlenys.k.villaman@mass.gov

X. KESYON

Depatman an deziyen Kowòdonatè Aksè Lenguistik yo nonmen nan Seksyon IX pou reponn kesyon konsènan LAP sa a oswa nenpòt lòt pwoblèm ki gen rapò ak aksè lenguistik. Responsab Jistis Anviwònman ak Patisipasyon Piblik DPU a disponib tou pou diskite sou fason pou amelyore aksè onivo lenguistik.